

บทความวิจัย : แนวปฏิบัติจากบทวิพากษ์ของผู้ประเมินประจำวารสารในฐาน TCI

Research Article: Guidelines from the TCI Journal Assessor's Comment

รัตติยา เหนืออำนาจ¹ เอื้อมพร หลินเจริญ² และชำนาญ ปาณาวงษ์³

Rattiya Nua-amnat, Aumporn Lincharoen and Chamnan Panawong

Received: October 07, 2024

Revised: November 01, 2024

Accepted: November 06, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มุ่งศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีที่มาจากบทวิพากษ์ของผู้ประเมินวารสารในฐาน TCI โดยวิเคราะห์เฉพาะกรณีบทความวิจัย เพื่อระบุประเด็นที่เป็นปัญหาและแนวทางการปรับปรุงคุณภาพบทความวิจัยให้สอดคล้องกับมาตรฐานของวารสารทางวิชาการ ผลการศึกษาพบว่า ประเด็นที่มีข้อบกพร่องสำคัญมากที่สุด คือ การอภิปรายผลการวิจัยส่วนใหญ่มักเป็นการสรุปซ้ำและขาดการเชื่อมโยงกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์การวิจัยไม่ชัดเจนและกว้างเกินไป การอธิบายวิธีดำเนินการวิจัยไม่ครบถ้วน รวมถึงการระบุรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างและการใช้เครื่องมือวิจัยที่ขาดความละเอียด นอกจากนี้ยังพบปัญหาด้านการเขียนบทคัดย่อที่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาจริง การใช้ภาษาที่ยืดเยื้อ ไม่กระชับ รวมถึงการอ้างอิงที่ซ้ำซ้อน ไม่หลากหลาย ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงพัฒนาประกอบด้วย ควรปรับปรุงการอภิปรายผลโดยเน้นการตีความที่สอดคล้องกับทฤษฎี ควรนำเสนอวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและเฉพาะเจาะจง ควรอธิบายวิธีดำเนินการวิจัยอย่างละเอียด รวมถึงรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างและการใช้เครื่องมือวิจัยที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพ บทคัดย่อควรมีความสอดคล้องกับเนื้อหาและครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ ขณะที่ภาษาที่ใช้ควรกระชับ ตรงประเด็น และเป็นทางการ พร้อมทั้งควรมีการอ้างอิงที่ครอบคลุมและทันสมัย ขณะที่แนวปฏิบัติที่ดีในการเขียนบทความ เริ่มจากบทคัดย่อที่สอดคล้องกับเนื้อหา ระบุวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย และผลการวิจัยอย่างชัดเจน บทนำควรเชื่อมโยงปัญหาวิจัยกับข้อมูลที่ทันสมัย

¹ มหาวิทยาลัยนครพนม; Nakhon Phanom University

²⁻³ มหาวิทยาลัยนเรศวร; Naresuan University

และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์การวิจัยต้องชัดเจนและไม่กว้างเกินไป ส่วนวิธีดำเนินการวิจัย ควรอธิบายกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือ และการวิเคราะห์ข้อมูลครบถ้วน ผลการวิจัยควรนำเสนอชัดเจน ใช้ตารางหรือแผนภูมิช่วยให้เข้าใจง่าย การอภิปรายผลควรเชื่อมโยงทฤษฎีและเสนอแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน องค์ความรู้ใหม่ควรสื่อสารกระชับเข้าใจง่าย ข้อเสนอแนะเฉพาะเจาะจงและปฏิบัติได้จริง เอกสารอ้างอิงควรทันสมัยและหลากหลาย

คำสำคัญ: บทความวิจัย, แนวปฏิบัติ, บทวิพากษ์, ผู้ประเมินวารสาร

Abstract

This academic article aims to study good practices from the TCI Journal Assessor's Comment by analyzing only research articles to identify problematic issues and guidelines for improving the quality of research articles to be in line with the standards of academic journals. The results of the study found that the most significant flaw was the discussion of research results that was mostly repetitive and lacked connections to related theories. The research objectives were unclear and too broad. The description of the research method was incomplete, including the specification of sample groups and the use of research instruments that lacked detail. In addition, problems were found in writing abstracts that were inconsistent with the actual content, using lengthy, unconcise language, and using repeated, non-diverse references. Recommendations for improvement included: the discussion of results should be improved by emphasizing interpretations that were consistent with the theory. The objectives should be presented clearly and specifically. The research method should be explained in detail, including details of the sample groups. In terms of using quality research tools, the abstract should be consistent with the content and complete according to the objectives. While the language used should be concise, to the point and formal, and should include comprehensive and up-to-date references. Meanwhile, good practices in writing articles started with an abstract that was consistent with the content, clearly stating the objectives, research methods and research results. The introduction should link the research problem to up-to-

date data and relevant theories. The research objectives should be clear and not too broad. The research methodology should fully explain the sample group, instruments and data analysis. The research results should be presented clearly, using tables or charts to make them easy to understand. The discussion of the results should link the theory and provide clear guidelines. New knowledge should be communicated concisely and easily understood. Specific and practical suggestions should be made. References should be up-to-date and diverse.

Keywords: Research Article, Guidelines, Comment, Journal Assessor

บทนำ

บทความวิจัยเป็นเอกสารทางวิชาการที่นำเสนอผลการศึกษา ข้อค้นพบ และข้อเท็จจริง รวมถึงองค์ความรู้ที่ได้จากกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบ (สุมาลี สังข์ศรี, 2567) โดยมีความทันสมัยและเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ปัจจุบันมากกว่ารายงานการวิจัย เนื่องจากสามารถนำเสนอผลการวิจัยในแต่ละส่วน หรือแต่ละตอนที่การวิจัยเสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้ว คุณภาพของบทความวิจัยจึงถูกวัดจากเนื้อหาสาระ ความถูกต้องทางวิชาการ และรูปแบบการเขียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานของวารสารที่รับบทความนั้น ๆ การเผยแพร่บทความวิจัยมีความสำคัญต่อนักวิจัยและแวดวงวิชาการ เนื่องจากเป็นช่องทางหลักในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างความร่วมมือ และต่อยอดแนวคิดใหม่หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ดังนั้นการเขียนบทความวิจัยจึงเป็นกระบวนการที่นักวิจัยใช้ในการนำเสนอองค์ความรู้และผลการวิจัยที่ได้จากการสำรวจ การทดลอง หรือการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ และอาศัยกระบวนการเขียนบทความเพื่อตรวจสอบแนวคิดหรือแนวทางการวิจัย เพื่อช่วยพัฒนา งานวิจัยให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น ทั้งในด้านกระบวนการวิจัยและการตีความข้อมูล ขณะเดียวกัน บทความวิจัยยังมีบทบาทสำคัญในการจุดประกายความคิดให้นักวิจัยอื่น ๆ นำไปต่อยอดเพื่อสร้างสรรค์งานวิจัยใหม่ ๆ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2555)

การเผยแพร่บทความวิจัยยังเป็นช่องทางในการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผลงานวิจัย เนื่องจากบทความวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการในกำกับของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index Centre: TCI) จะต้องผ่านกระบวนการตรวจสอบอย่างเข้มงวดจากกองบรรณาธิการและผู้ประเมินประจำวารสาร (Peer Review) ซึ่งในกระบวนการนี้ไม่เพียงแต่จะช่วยยืนยันถึงความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย หากแต่ยังได้สะท้อนถึงคุณภาพ

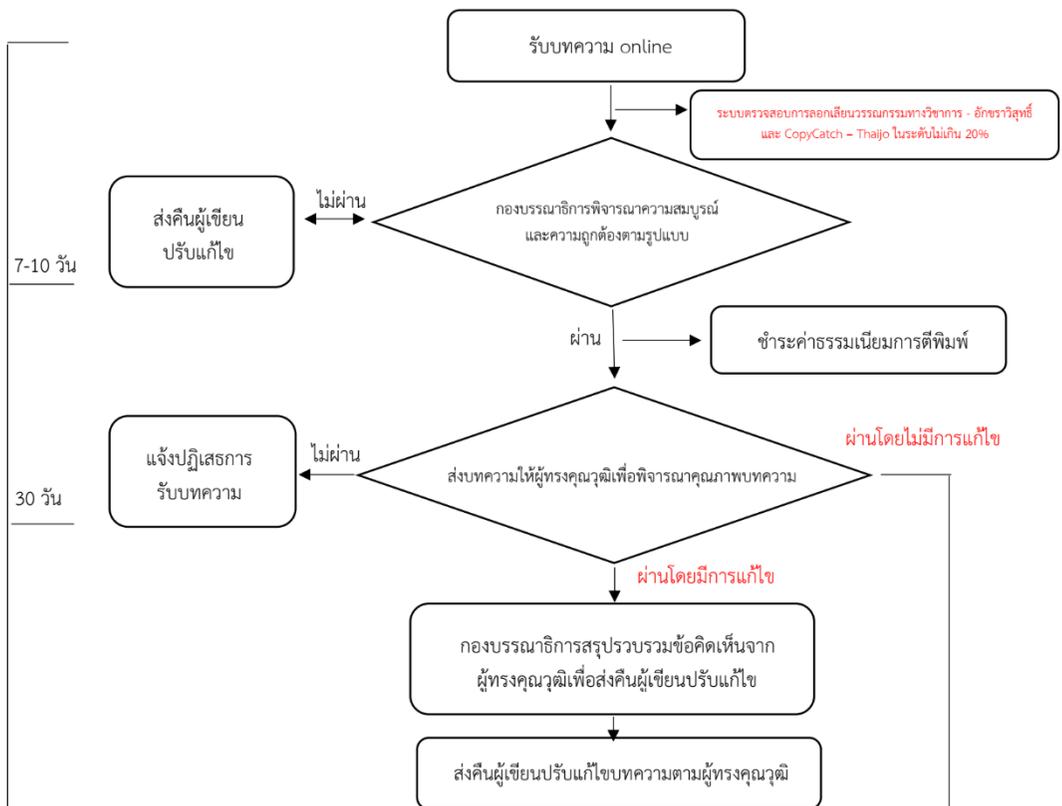
ของงานวิจัยนั้น ๆ ด้วย ทั้งนี้เพราะในการประเมินคุณภาพบทความวิจัยผู้ประเมินประจำวารสารจะพิจารณาคุณภาพในหลาย ๆ ด้านของบทความวิจัย เช่น ความชัดเจนของปัญหาการวิจัย ความถูกต้องของวิธีวิทยาการวิจัยที่ใช้ในการศึกษาวิจัย การตีความและสรุปผลการวิจัย รวมถึงการอ้างอิงที่ถูกต้องและครอบคลุมที่ต้องแสดงถึงความเข้าใจในวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และการเชื่อมโยงงานวิจัยของตนกับผลงานอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, 2567)

ดังนั้น บทความวิจัยไม่ได้เป็นเพียงแค่เอกสารที่แสดงผลการศึกษา หรือเอกสารแสดงผลการเสร็จสิ้นโครงการวิจัยเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาแนวคิดใหม่ และขับเคลื่อนแวดวงวิชาการให้มีงานวิจัยที่มีคุณภาพ สามารถเป็นรากฐานสำหรับการต่อยอดความรู้ใหม่ ๆ และนำไปใช้ประโยชน์ในภาคปฏิบัติ เช่น ในด้านสาธารณสุข บทความวิจัยทางการแพทย์สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาวิธีการรักษาหรือการป้องกันโรคใหม่ ๆ ขณะที่งานวิจัยด้านการศึกษาสามารถนำไปพัฒนาหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ฉะนั้นการเผยแพร่บทความวิจัยในวารสารที่ได้รับการยอมรับไม่เพียงแต่แบ่งปันความรู้และข้อค้นพบ แต่ยังสร้างองค์ความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสาขาวิชาต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง

วารสารทางวิชาการ: กรณีศึกษาวารสารวิจัยวิชาการ

วารสารวิจัยวิชาการ ภายใต้การดูแลของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์ เริ่มเปิดรับผลงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 ครอบคลุมสาขาวิชาต่าง ๆ ได้แก่ พระพุทธศาสนา การบริหารการศึกษา รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ และสหวิทยาการอื่น ๆ วารสารนี้เผยแพร่ในรูปแบบออนไลน์โดยมีเลขมาตรฐานสากล ISSN 2985-0053 (Online) โดยมีกำหนดการเผยแพร่ปีละ 6 ฉบับ นอกจากนี้ยังได้รับการรับรองคุณภาพเป็นวารสารในกำกับ TCI กลุ่มที่ 1 ระหว่างวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2563 ถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2567 สำหรับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของบทความวิจัยของวารสารวิจัยวิชาการนั้น ดำเนินการดังต่อไปนี้

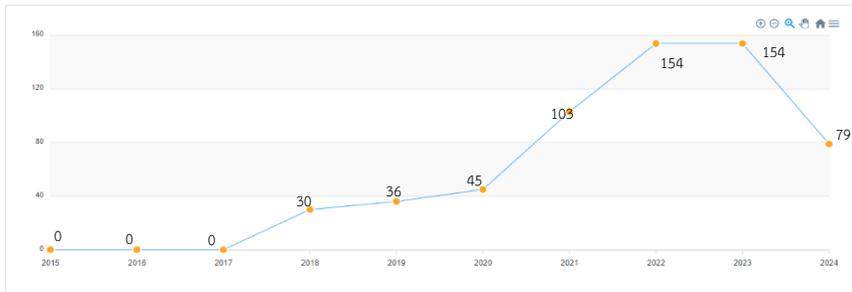
กระบวนการพิจารณาบทความ ใช้รูปแบบผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อหรือข้อมูลของผู้เขียนบทความ และผู้เขียนบทความไม่ทราบชื่อผู้ประเมินบทความ (Double-blind Peer Review) โดยบทความจะถูกประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย โดยมีผู้ประเมินคุณภาพของบทความวิจัยจำนวน 3 คนต่อบทความ ทั้งนี้เพื่อให้ได้การประเมินที่มีคุณภาพ มีความเป็นกลาง ยืนยันถึงความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของบทความวิจัย

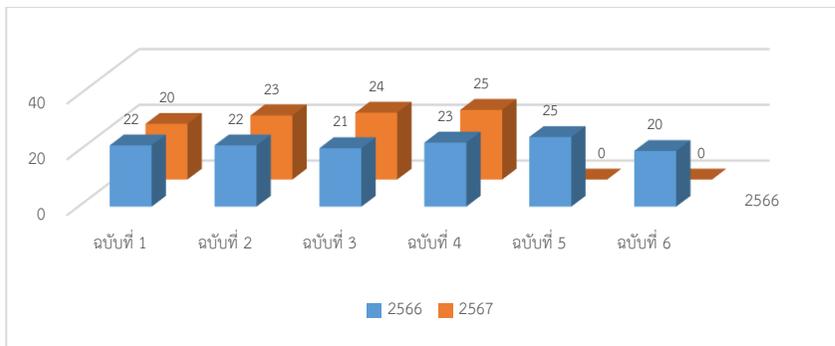
ภาพที่ 1 กระบวนการพิจารณาบทความของวารสารวิจัยวิชาการ (นำเสนอเฉพาะส่วนการพิจารณาบทความ)

วารสารวิจัยวิชาการ ในปี พ.ศ. 2567 ได้กำหนดมาตรฐานด้านจริยธรรมการตีพิมพ์ไว้อย่างชัดเจน โดยให้ความสำคัญกับบทบาทของผู้ประเมินคุณภาพบทความว่าต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของบทความที่รับผิดชอบ และต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้พิมพ์หรือผู้เขียน นอกจากนี้ ผู้ประเมินต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส ปราศจากอคติ และไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวจากบทความวิจัยที่ประเมิน หากพบว่า บทความวิจัยมีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น ผู้ประเมินจะแจ้งกองบรรณาธิการพร้อมหลักฐาน และปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบเวลาที่กำหนดอย่างเคร่งครัด สำหรับข้อมูลที่ได้จากการประเมินก็ต้องเก็บเป็นความลับ และไม่สามารถนำไปเผยแพร่หรือใช้ประโยชน์ส่วนตัวโดยไม่ได้รับอนุญาต ขณะเดียวกันเป้าหมายของการประเมินบทความวิจัยส่วนหนึ่งก็คือการให้ข้อเสนอแนะทางวิชาการที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ เพื่อให้บทความมีความสมบูรณ์และได้รับการยอมรับในวงการศึกษา

ผลการดำเนินการของวารสารวิจัยวิชาการ พบว่า

ภาพที่ 2 จำนวนบทความทั้งหมดที่เผยแพร่ระหว่าง ปีพ.ศ.2558-2567 (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2567; ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย, 2567)

ภาพที่ 3 จำนวนบทความวิจัยทั้งหมดที่เผยแพร่ระหว่าง ปีพ.ศ.2566-2567 (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2567; วารสารวิจัยวิชาการ, 2567)

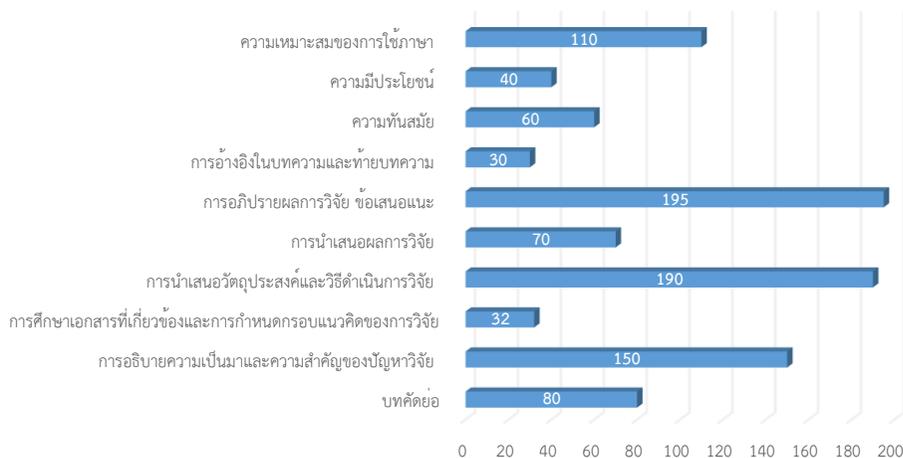

ภาพที่ 4 จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ของวารสาร

บทวิพากษ์บทความวิจัยของผู้ประเมินวารสาร

บทวิพากษ์บทความวิจัยของผู้ประเมินนี้จัดทำขึ้นจากการศึกษาบทความวิจัยที่ได้ตีพิมพ์หรือเผยแพร่ในวารสารวิจัยวิชาการ จำนวนทั้งสิ้น 10 ฉบับ โดยแบ่งเป็น 6 ฉบับจากปี พ.ศ. 2566

และ 4 ฉบับจากปี พ.ศ. 2567 รวมทั้งสิ้น 225 บทความ ข้อมูลที่ได้มาจากการรวบรวมข้อเสนอแนะของผู้ประเมินบทความ และผลการประเมินคุณภาพจากแบบประเมิน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ได้รับการวิเคราะห์และสรุปผล เพื่อนำเสนอข้อค้นพบในลักษณะของข้อพึงระวัง และข้อเสนอแนะสำหรับการเขียนบทความวิจัยที่มีคุณภาพเพื่อเผยแพร่ในวารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูลของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) โดยสามารถจำแนกออกเป็นประเด็นสำคัญดังนี้

ภาพที่ 5 จำนวนบทความวิจัยที่ได้รับข้อเสนอแนะจำแนกรายประเด็น

เมื่อพิจารณาจากข้อมูล พบว่าประเด็นที่ได้รับข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไขมากที่สุด คือ การอภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ รองลงมาคือ การนำเสนอวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งทั้งสองประเด็นนี้เป็นองค์ประกอบสำคัญของงานวิจัย จึงได้รับความสนใจเป็นพิเศษจากผู้ประเมินบทความ ขณะเดียวกันประเด็นที่ได้รับคำแนะนำให้ปรับแก้ไขน้อยที่สุด คือ การอ้างอิงในบทความและท้ายบทความ อันเนื่องมาจากกองบรรณาธิการได้ดำเนินการตรวจสอบและปรับแก้ไขรูปแบบการอ้างอิงให้ถูกต้องตามแบบฟอร์มแล้ว ส่งผลให้ประเด็นนี้ได้รับคำแนะนำน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับประเด็นอื่น ๆ การจัดลำดับข้อเสนอแนะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการใส่ใจในส่วนของการอภิปรายผลและวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มคุณภาพและความสมบูรณ์ของบทความวิจัย เมื่อจัดลำดับข้อเสนอแนะตามความถี่ พบว่า

1. ประเด็นการอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ เป็นส่วนสำคัญที่แสดงถึงการวิเคราะห์และการตีความข้อมูลจากการวิจัย รวมถึงการแนะนำแนวทางการพัฒนาหรือทิศทางการวิจัยในอนาคต ซึ่งสามารถนำไปต่อยอดใช้ประโยชน์ทางวิชาการได้อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อพึงระวัง	ข้อเสนอแนะ
1. ไม่ควรสรุปข้ามผลการวิจัย	การอภิปรายผลไม่ควรเป็นการสรุปผลการวิจัยซ้ำ แต่ควรเน้นการตีความและอธิบายผลที่ได้โดยเชื่อมโยงกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ไม่ควรแสดงความคิดเห็นส่วนตัวโดยไม่มีหลักฐานสนับสนุน หลีกเลี่ยงการกล่าวเกินจริง	ทุกข้อสรุปที่นำเสนอในการอภิปรายควรอ้างอิงจากข้อมูลและหลักฐานการวิจัยอย่างชัดเจน ไม่ควรแสดงความคิดเห็นใหม่ หากไม่มีข้อมูลสนับสนุนเพียงพอ นอกจากนี้ ควรระบุข้อจำกัดของผลการวิจัยที่อาจส่งผลต่อการอภิปรายผลการวิจัยด้วย
3. ข้อเสนอแนะควรมีพื้นฐานจากผลการวิจัย	ข้อเสนอแนะควรสอดคล้องกับผลการวิจัยและมีหลักฐานรองรับอย่างชัดเจน หลีกเลี่ยงการให้ข้อเสนอแนะที่ไม่เกี่ยวข้องกับผลการวิจัย
4. เสนอแนะแนวทางที่เฉพาะเจาะจง	ควรเป็นแนวทางที่ชัดเจนและเฉพาะเจาะจง เช่น การระบุว่าควรปรับปรุงกระบวนการใด หรือควรทดลองในกลุ่มตัวอย่างลักษณะใด การเสนอแนวทางที่กว้างเกินไปอาจทำให้ผู้นำไปใช้ไม่เข้าใจวิธีการอย่างชัดเจน
5. ระบุผู้ที่ได้รับประโยชน์จากข้อเสนอแนะ	ควรระบุกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์จากข้อเสนอแนะ เช่น นักวิชาการ ผู้ปฏิบัติงาน หรือชุมชน
6. ไม่เสนอแนะแนวทางที่ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	ควรเป็นสิ่งที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม หลีกเลี่ยงการเสนอแนะแนวทางที่ขาดความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ หรือที่เป็นทฤษฎีมากเกินไปโดยไม่สามารถนำไปใช้ได้จริง

2. ประเด็นการนำเสนอวัตถุประสงค์ และวิธีดำเนินการวิจัยที่ถูกต้อง รอบคอบ และชัดเจน มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะช่วยให้ผู้อ่านบทความเข้าใจเป้าหมาย ทิศทาง และกระบวนการของการวิจัยได้อย่างครบถ้วน

ข้อพึงระวัง	ข้อเสนอแนะ
1. วัตถุประสงค์ควรมีความชัดเจนและเฉพาะเจาะจง	ควรระบุอย่างชัดเจนและเฉพาะเจาะจง หลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำที่คลุมเครือ หรือกว้างเกินไป เช่น ทุกด้าน หรือระบุรายละเอียดจำนวนมาก

ข้อพึงระวัง	ข้อเสนอแนะ
2. เขียนอธิบายวิธีดำเนินการวิจัยให้ครบถ้วน และชัดเจน	ควรอธิบายขั้นตอนทั้งหมดอย่างละเอียดและครบถ้วน เช่น การเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย และการประเมินผล ควรหลีกเลี่ยงการใช้คำกำกวม
3. การระบุรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง	ควรระบุรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างอย่างชัดเจน เช่น ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง วิธีการสุ่มตัวอย่าง หรือเกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง หากข้อมูลนี้ไม่ชัดเจน อาจส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย
4. การอธิบายเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	ควรอธิบายถึงการพัฒนาและทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้อ่านมั่นใจว่าข้อมูลที่ได้มีความถูกต้องและเชื่อถือได้
5. การคำนึงถึงจริยธรรมในการวิจัย	ควรระบุถึงกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมในการวิจัย เช่น การขอความยินยอมจากผู้เข้าร่วม การรักษาความลับของข้อมูล และการคำนึงถึงผลกระทบทางสังคม

3. ประเด็นการอธิบายความเป็นมา และความสำคัญของปัญหาวิจัย ต้องทำอย่างรอบคอบและระมัดระวัง โดยเน้นที่ความชัดเจน ครอบคลุม และเชื่อมโยงกับปัญหาวิจัยที่ศึกษา การเขียนส่วนนี้อย่างถูกต้องจะช่วยสร้างความน่าสนใจและน่าเชื่อถือให้กับงานวิจัย ยังช่วยกำหนดทิศทางของการวิจัยให้ชัดเจน

ข้อพึงระวัง	ข้อเสนอแนะ
1. ความสำคัญที่สอดคล้องกับปัญหาวิจัย	ควรเชื่อมโยงปัญหาวิจัยกับบริบทอย่างชัดเจน หลีกเลี่ยงการอธิบายความสำคัญที่ไม่เกี่ยวข้องหรือกว้างเกินไป โดยเฉพาะหากปัญหาวิจัยมีลักษณะเฉพาะ ควรเน้นความสำคัญในบริบทนั้น ๆ ให้ชัดเจน
2. การอ้างอิงข้อมูลที่ทันสมัย	ควรใช้ข้อมูลที่ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อสนับสนุนความสำคัญของปัญหาวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. การหลีกเลี่ยงการกล่าวเกินจริง	ควรนำเสนอข้อมูลบนพื้นฐานข้อเท็จจริง พร้อมหลักฐานประกอบการอ้างอิงอย่างชัดเจน
4. การใช้ภาษาเป็นทางการ	ภาษาที่ใช้ควรเป็นกลางและเป็นทางการ หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาที่แสดงความเห็นส่วนตัวหรือมีอคติ การนำเสนอข้อมูล

ข้อพึงระวัง	ข้อเสนอแนะ
	ในลักษณะนี้จะช่วยให้บทนำมีความน่าเชื่อถือและมีความเป็นวิชาการมากขึ้น

4. ประเด็นความเหมาะสมของการใช้ภาษา การเลือกใช้ภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสมจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาของงานวิจัยได้ดียิ่งขึ้น และสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผลงานของผู้เขียน

ข้อพึงระวัง	ข้อเสนอแนะ
1. การหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาที่แสดงอคติ	ควรหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาที่แสดงอคติหรือมีนัยเชิงลบ โดยต้องคำนึงถึงความชัดเจน ความถูกต้อง ความเป็นกลาง และความเป็นทางการ การใช้ภาษาที่เหมาะสมจะช่วยให้บทความวิจัยมีความน่าเชื่อถือและสามารถสื่อสารข้อมูลกับผู้อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. การใช้ภาษาฟุ่มเฟือย	ควรเขียนให้กระชับและตรงประเด็น หลีกเลี่ยงการใช้คำหรือสำนวนที่ยืดเยื้อ ซึ่งอาจทำให้บทความขาดความชัดเจนและนำไปสู่ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน

5. ประเด็นบทคัดย่อ เป็นส่วนสำคัญของงานวิจัยหรือบทความวิจัยที่นำเสนอสาระสำคัญของงานในรูปแบบที่ย่อและกระชับ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเนื้อหาของงานวิจัยได้อย่างรวดเร็ว บทคัดย่อจะช่วยดึงดูดความสนใจของผู้อ่านและเป็นตัวชี้ว่างานวิจัยนั้นเกี่ยวข้องกับ ความสนใจหรือไม่ นอกจากนั้นบทคัดย่อยังช่วยให้สนใจในการอ่านบทความวิจัยนั้นให้จบและอ่านซ้ำๆหลายรอบ

ข้อพึงระวัง	ข้อเสนอแนะ
1. สอดคล้องกับเนื้อหาในบทความ	ข้อมูลในบทคัดย่อควรตรงกับเนื้อหาในบทความ ห้ามใส่ข้อมูลที่ไม่สอดคล้องหรือเกินจากผลการวิจัย
2. มีองค์ประกอบครบถ้วน	ควรเขียนให้ชัดเจน กระชับ ครอบคลุมเนื้อหาที่สำคัญ ประกอบด้วย O-Objective วัตถุประสงค์การวิจัย M-Method วิธีดำเนินการวิจัย และ F-Finding สรุปผลการวิจัย ทั้งนี้ ควรมีจำนวนคำไม่เกินกว่าที่วารสารกำหนด

6. ประเด็นการนำเสนอผลการวิจัย เป็นขั้นตอนสำคัญในการตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างชัดเจนและเป็นระบบ ควรสะท้อนถึงข้อมูลที่ได้รับการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัยอย่างถูกต้อง เพื่อให้ผู้อ่านสามารถประเมินผลลัพธ์ และข้อสรุปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อพึงระวัง	ข้อเสนอแนะ
1. การเขียนบทสรุปที่สอดคล้องกับผลวิจัย	บทสรุปควรสะท้อนผลการวิจัยอย่างถูกต้อง ไม่ควรสรุปผลโดยไม่มีหลักฐานหรืออ้างอิงข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน นอกจากนี้ควรยอมรับข้อจำกัดของการวิจัยและระบุอย่างชัดเจนว่าข้อจำกัดมีอะไรบ้าง
2. ไม่ควรละเลยผลลัพธ์ที่ไม่คาดหวัง	ควรระมัดระวังในการนำเสนอผลการวิจัย การละเลยผลลัพธ์ที่ไม่คาดคิดหรือที่ขัดแย้งกับสมมติฐานอาจทำให้นักวิจัยขาดเหตุผลสนับสนุนในประเด็นนั้น ๆ
3. การนำเสนอผลการวิจัยที่มีความชัดเจนและกระชับ	ควรนำเสนอผลการวิจัยอย่างชัดเจน กระชับ และตรงประเด็น ไม่ควรใส่ข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้อง และใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย แต่ยังคงความแม่นยำของข้อมูล
4. การนำเสนอในรูปแบบที่เหมาะสม	การนำเสนอควรอยู่ในรูปแบบที่เหมาะสมและไม่ทำให้ข้อมูลถูกตีความผิด เช่น การใช้ตาราง แผนภูมิ หรือกราฟที่ซับซ้อนเกินไปหรือยากต่อการเข้าใจ

7. ประเด็นความทันสมัยของบทความ ช่วยสะท้อนถึงข้อมูลและแนวคิดที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อพึงระวัง	ข้อเสนอแนะ
1. การอ้างอิงข้อมูลล่าสุด	ควรอ้างอิงข้อมูลและงานวิจัยล่าสุด โดยเฉพาะในหัวข้อที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว การตรวจสอบวันที่เผยแพร่ของแหล่งข้อมูลที่น่ามาอ้างอิงจึงเป็นสิ่งสำคัญ หากข้อมูลเก่ามากเกินไปอาจไม่สอดคล้องกับความรู้หรือสถานการณ์ปัจจุบัน
2. การพิจารณาสถานการณ์ปัจจุบัน	ควรมีความต่อเนื่องในการศึกษาวิจัย โดยต่อยอดจากงานวิจัยเดิม หรือเสนอผลการวิจัย และมุมมองใหม่ในการแก้ไขปัญหา หรือสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน

8. ประเด็นความมีประโยชน์ของบทความสะท้อนถึงคุณค่าของงานวิจัยทั้งในเชิงปฏิบัติและวิชาการ โดยเป็นข้อมูลสำคัญที่ช่วยพัฒนาความรู้ใหม่ ต่อยอดแนวคิดเดิม หรือสร้างสรรค์แนวทางใหม่ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง

ข้อพึงระวัง	ข้อเสนอแนะ
1. การนำไปใช้ประโยชน์	บทความที่ดีสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจนำไปต่อยอดการศึกษาเพิ่มเติม หรือพัฒนางานวิจัยและนโยบายต่าง ๆ ได้ ข้อมูลที่นำเสนอควรมีความน่าเชื่อถือ โดยเน้นการวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลและอิงตามหลักวิชาการ เพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลนั้นสามารถนำไปใช้ได้ถูกต้องและเหมาะสมในบริบทต่าง ๆ

9. ประเด็นการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย เป็นการวางโครงสร้าง หรือแบบจำลองความคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์ และอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรกับปัญหาวิจัย กระบวนการนี้ช่วยให้การวิจัยมีทิศทางและดำเนินไปอย่างเป็นระบบ

ข้อพึงระวัง	ข้อเสนอแนะ
1. การเลือกแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้	ควรเลือกแหล่งข้อมูลจากวารสารวิชาการ หนังสือ หรืองานวิจัยที่มีคุณภาพและได้รับการยอมรับในวงการวิชาการ หลีกเลี่ยงแหล่งข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือหรือไม่มีการตรวจสอบทางวิชาการ และต้องอ้างอิงแหล่งที่มาอย่างถูกต้อง เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ และความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย
2. การระบุแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	ควรมีการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องควรนำเสนอในบทนำ โดยคำนึงถึงความถูกต้องและความเกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนประเด็นวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ

10. ประเด็นการอ้างอิงในบทความและท้ายบทความ ต้องทำการอ้างอิงให้ถูกต้องทุกครั้งเมื่อนำผลงานของผู้อื่นมานำเสนอหรืออ้างอิงประกอบในเนื้อหาบทความ และต้องไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ผู้เขียนต้องรับผิดชอบในการอ้างอิงเนื้อหา ผลงาน ภาพ หรือตาราง เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์

ข้อพึงระวัง	ข้อเสนอแนะ
1. การอ้างอิงมีความซ้ำซ้อน	ควรหลีกเลี่ยงการอ้างอิงแหล่งข้อมูลเดิมซ้ำหลายครั้งติดต่อกัน ควรอ้างอิงเพียงครั้งเดียว หรือหากจำเป็นควรจัดเรียงข้อมูลใหม่
2. การการอ้างอิงไม่หลากหลาย	ควรเพิ่มการอ้างอิงจากแหล่งข้อมูลที่ทันสมัยและหลากหลาย เพื่อเสริมความน่าเชื่อถือและความครบถ้วนของบทความ เช่น ควรอ้างอิงงานวิจัยในช่วง 5 ปีล่าสุด เพื่อให้สอดคล้องกับข้อมูลปัจจุบัน และเชื่อมโยงกับทฤษฎีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. การอ้างอิงไม่ชัดเจน	ควรตรวจสอบแหล่งที่มาของรายการอ้างอิงเพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้ และหลีกเลี่ยงการอ้างอิงแหล่งข้อมูลที่ไม่ได้ใช้งานจริง เพื่อรักษามาตรฐานของบทความ

สรุปผล

บทความนี้รวบรวมแนวปฏิบัติจากบทวิพากษ์ของผู้ประเมินในวารสารฐาน TCI โดยเน้นประเด็นสำคัญที่ช่วยปรับปรุงคุณภาพของบทความวิจัยให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาการ โดยเฉพาะในด้านการนำเสนอวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งต้องมีความชัดเจน รอบคอบ และครบถ้วน วัตถุประสงค์ควรเฉพาะเจาะจง หลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำที่คลุมเครือหรือกว้างเกินไป ส่วนการอธิบายวิธีดำเนินการควรครอบคลุมตั้งแต่การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ จนถึงการใช้เครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและตรวจสอบได้ง่าย นอกจากนี้ การอภิปรายผลการวิจัยควรเน้นการตีความและเชื่อมโยงกับทฤษฎีหรือแนวคิดที่เกี่ยวข้อง โดยมีหลักฐานสนับสนุน ไม่ใช่การสรุปผลซ้ำ

การใช้ภาษาที่กระชับ ชัดเจน และเป็นทางการจะช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือและทำให้บทความมีความชัดเจนยิ่งขึ้น บทความย่อควรสอดคล้องกับเนื้อหาในบทความ โดยไม่มีการใส่ข้อมูลที่ไม่ตรงกับข้อสรุปจริง เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาได้รวดเร็วและตรงประเด็น การนำเสนอผลการวิจัยต้องแม่นยำ ตรงประเด็น และยอมรับข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้น เพื่อเสริมความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือ

ขณะเดียวกันการอ้างอิงข้อมูลควรเป็นไปตามมาตรฐานที่วารสารกำหนด โดยเลือกใช้แหล่งข้อมูลที่ทันสมัยและเชื่อถือได้ เพื่อสนับสนุนเนื้อหาอย่างมีประสิทธิภาพ การปฏิบัติตามแนวทางเหล่านี้จะช่วยให้นักวิจัยพัฒนาผลงานวิจัยที่มีคุณภาพและได้รับการยอมรับในวงการศึกษาการมากยิ่งขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

แนวปฏิบัติจากบทวิพากษ์ของผู้ประเมินในวารสารฐาน TCI มุ่งเน้นการปรับปรุงคุณภาพการเขียนบทความวิจัย โดยให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาที่ชัดเจนและกระชับ การเชื่อมโยงผลการวิจัยกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การนำเสนอผลที่ชัดเจนและมีความทันสมัย ตลอดจนการอ้างอิงที่หลากหลาย องค์ความรู้เหล่านี้สามารถนำไปปรับใช้ในการพัฒนางานวิจัยให้มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับในวงการวิชาการได้เป็นอย่างดี ประกอบด้วย

1. *บทคัดย่อ* ควรสอดคล้องกับเนื้อหาของบทความอย่างครบถ้วน ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ และผลการวิจัย ทั้งนี้ จำนวนคำต้องไม่เกินที่วารสารกำหนด เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจสาระสำคัญได้อย่างรวดเร็ว

2. *บทนำ* ควรเชื่อมโยงปัญหาวิจัยกับข้อมูลที่ทันสมัย และใช้แหล่งข้อมูลล่าสุดที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน พร้อมการทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดอย่างเป็นระบบ โดยเลือกทฤษฎีและแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ เพื่อให้งานวิจัยมีความชัดเจนและสามารถวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. *วัตถุประสงค์การวิจัย* ควรระบุวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนและไม่กว้างเกินไป เพื่อกำหนดทิศทางที่แน่นอนและเพิ่มความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย

4. *วิธีดำเนินการวิจัย* ควรอธิบายอย่างครบถ้วนและชัดเจน โดยเฉพาะเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงจริยธรรมในการวิจัย

5. *สรุปผลการวิจัย* ควรเขียนให้ชัดเจน และใช้รูปแบบที่เหมาะสม เช่น แผนภูมิ แผนภาพ หรือตาราง เพื่อช่วยให้ผู้อ่านตีความผลการวิจัยได้ง่ายและเข้าใจชัดเจน ควรใช้ภาษาที่กระชับ ตรงประเด็น และหลีกเลี่ยงคำฟุ่มเฟือย เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือ

6. *การอภิปรายผลการวิจัย* ควรเน้นการตีความและเชื่อมโยงกับแนวคิด ทฤษฎีหรือวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พร้อมเสนอแนวทางเชิงปฏิบัติอย่างชัดเจน

7. *องค์ความรู้ใหม่* ควรนำเสนอผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ผลการวิจัย อาจนำเสนอรูปแบบของการเขียนความเรียง หรือโมเดลพร้อมคำอธิบายที่กระชับ เข้าใจง่าย

7. *ข้อเสนอแนะ* ควรมีความเฉพาะเจาะจง สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และระบุกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์อย่างชัดเจน

8. *เอกสารอ้างอิง* ควรอ้างอิงงานวิจัยที่ทันสมัย เชื่อถือได้ และมีความหลากหลาย เพื่อสนับสนุนเนื้อหาของบทความอย่างครบถ้วน

เอกสารอ้างอิง

- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2555). รูปแบบและลักษณะของบทความวิจัยที่พิมพ์ในวารสารตามมาตรฐานสากล. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 4(1), 7-16.
- วารสารวิจัยวิชาการ. (2567). *บทความย้อนหลัง*. เข้าถึงได้จาก <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jra/issue/archive>
- วารสารวิจัยวิชาการ. (2567). *บทบาทหน้าที่ของผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ*. เข้าถึงได้จาก https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jra/publication_ethics
- ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index Centre: TCI). (2567). *รายชื่อวารสารในฐาน TCI*. เข้าถึงได้จาก https://tci-thailand.org/journal_info?jid=11452
- สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. (2567). *การเขียนและเผยแพร่บทความวิจัย*. เข้าถึงได้จาก <https://research.pkru.ac.th/doc/manual.html?download=>
- สุมาลี สัจจศรี. (2567). *บทที่ 8 การเขียนบทความวิจัย*. เข้าถึงได้จาก [https://www.stou.ac.th/offices/opr/planning/pl_main_v2.1/scan%20\(การเขียนบทความ\)/บทที่8-.pdf](https://www.stou.ac.th/offices/opr/planning/pl_main_v2.1/scan%20(การเขียนบทความ)/บทที่8-.pdf)

